

Coraz bliżej Święta...

*Niech magiczna moc
Wigilijnego Wieczoru
przyniesie spokój i radość.
A Nowy Rok obdaruje
pomyślnością i szczęściem.*

**Najpiękniejszych Świąt Bożego Narodzenia
oraz Szczęśliwego Nowego Roku życzy
REDAKCJA Ekspressu 173**

Nasza Redakcja

· Matylda Bącela	· Natalia Sadlecka
· Fabian	· Oliwia Sukiennik
· Chmielewski	· Amelia Szczuka
· Wiktoria Dubiela	· Małgorzata
· Oliwia Gąsior	Węgrzycka
· Ignacio Canals-	· Lena
Grodzicki	Wojciechowska
· Agata Jugowicz	· Antonina Zys
· Adela Naczas	· Wiktoria
· Marta	Żelaskowska
· Ossendowska	
· Zofia Piaskowska	
· Anna Piątkiewicz	

Magiczne Święta, nie tylko w Polsce

BOŻE NARODZENIE W POLSCE

Boże Narodzenie to dla wielu Polaków najważniejsze święto w roku. Ten grudniowy, świąteczny czas jest dla większości świętem rodzinnym. To okres podsumowań dotyczących różnych stref życia, w szczególności relacji

z bliskimi, osiągniętych sukcesów, realizacji zamierzonych planów. Oprócz tego, z tym ważnym dla wszystkich Polaków świętem wiąże się wiele tradycji i zwyczajów. Święta Bożego Narodzenia w Polsce trwają trzy dni. Rozpoczynają się dnia 24 grudnia, czyli Wigilią, a kończą - 26 grudnia.

Główne tradycje wigilijne:

- Dwanaście potraw.
- Siano pod wigilijnym obrusem.
- Dodatkowe nakrycie przy wigilijnym stole.
- Dzielenie się opłatkiem.
- Ubieranie choinki.

W święta serwuje się przede wszystkim ryby, świąteczne ciasta i kompoty z suszu. Tradycyjna potrawa bożonarodzeniowa serwowana w trakcie Wigilii to także czerwony barszcz z uszkami, pierogi, zupa grzybowa czy kapusta z grochem.

BOŻE NARODZENIE W NORWEGII

Świętowanie Bożego Narodzenia w Norwegii ma bogatą tradycję. Dla większości Norwegów najważniejszym dniem ze wszystkich świątecznych dni jest Wigilia 24 grudnia.

Boże Narodzenie w Norwegii to przede wszystkim czas poświęcony rodzinie i przyjaciołom oraz okazja do spotkań przy dobrym jedzeniu, a także odpoczynku i wyjazdu za miasto. Świąteczne kolory - zielony i czerwony - królują w każdym sklepie i domu.

Bożonarodzeniową tradycją w norweskim domu jest też rodzinne pieczenie uwielbianych przez wszystkich tradycyjnych ciasteczek (7 rodzajów) oraz robienie specjalnych choinkowych ozdób - łańcuchów i koszyczków z kolorowego papieru. Ozdoby zawieszają się na choince, a do koszyczków wkłada się słodycze, orzechy lub owoce. W wielu domach rodziny wspólnie budują piernikowe domki, ozdobione różnokolorowymi cukierkami, aby później połamać je i zjeść na szczęście. Piernikowe domki stanowią wyjątkową ozdobę.

Natalia Sadlecka

Mikołajki

Mikołajki to wyjątkowy dzień w ciągu roku. Czekają na niego przede wszystkim dzieci, ale także wielu dorosłych. Bez względu na wiek, każdy lubi dostawać prezenty i nawet najdrobniejszy upominek przynosi radość.

W Polsce obchodzimy je 6 grudnia, w dniu wspomnienia świętego Mikołaja z Miry. Historia mikołajkowego obdarowywania dzieci sięga średniowiecza. Już wówczas organizowano dla najmłodszych przedstawienia, które przybliżały im postać świętego Mikołaja biskupa, cudotwórcy i patrona dzieci.

Początków tradycji obdarowywania dzieci prezentami w mikołajki upatruje się w zwyczaju XII-wiecznych francuskich zakonnic, które w wigilię święta Mikołaja podrzucały drobne upominki ubogim dzieciom. W późniejszych źródłach również pojawiają się wzmianki o takim zwyczaju, który przetrwał do dzisiejszego dnia. I choć próbowano przenieść zwyczaj na okres bożonarodzeniowy i uczynić Dzieciątko Jezus odpowiedzialnym za przynoszenie prezentów, to jednak postać Mikołaja na tyle zakorzeniła się w powszechnej świadomości, że to właśnie 6 grudnia głównie kojarzy się z upominkami od Mikołaja.

Redakcja

Święto Barbary

Barbórka to święto górników obchodzone 4 grudnia, w dniu św. Barbary z Nikomedii - patronki górników. Obchodzą ją również geolodzy. W tradycji górniczej Barbórka rozpoczyna się poranną uroczystą mszą w kościele lub w cechowni przy figurze św. Barbary. Następnie orkiestra górnicza maszeruje, grając hymn górników w osiedlach zamieszkałych przez górników. Z okazji tego dnia organizowane są też: koncerty, występy artystyczne, zabawy i bale, w których uczestniczą całe rodziny górnicze.

W poprzedzających święto dniach organizowane są tak zwane „Karczmy piwne”, w których biorą udział górnicy i osoby z górnictwem związane. Ta tradycja pojawiła się na stałe w latach 80. XXw. Wcześniej odbywały się „Spotkania gwarków przy piwie”. Karczma piwna zaczyna się od wyśpiewania hymnu górniczego, a potem śpiewania pieśni górniczych. Podczas nich odznaczani są górnicy szpadami górniczymi, a w dalszej części biesiady dzielą się na grupy wiekowe i rywalizują na punkty w różnych grach. Podczas biesiady górnicy obowiązkowo muszą mieć założony mundur, a nieprawidłowe założenie munduru lub niedobrane dobrze kolorem skarpetki są karane. Wtedy źle ubrany górnik musi wypić posolone piwo. Do tego okresu barbórka była uroczystością religijno-rodziną.

Ciekawostka: Dawniej pisownia nazwy tego święta była inna, pisana przez „u”- Barburka.

Małgorzata Węgrzycka

Kim jesteś, Mikołaju...

Pierwszy Święty Mikołaj żył w IV w w Mirze (południe obecnej Turcji). Był to dobrotliwy biskup, który w tajemnicy przed wszystkimi obdarowywał wszystkie dzieci, a przede wszystkim biednych. Postać ta była czczona od IX wieku - 6 grudnia w Konstantynopolu odbywały się uroczystości z okazji święta Mikołaja. Popularność postaci i jej święta rozprzestrzeniła się na cały świat chrześcijański. Przez wieki wykształciły się rozmaite zwyczaje związane z obchodami tego dnia - na przykład we Francji zakonnice zanosili paczki z upominkami dzieciom z biednych rodzin.

Z czasem wizerunek Mikołaja zaczął ulegać zmianie. Pierwszym bodźcem była postać Sinterklaasa pojawiająca się w tradycji holenderskiej - szczupły mężczyzna w podeszłym wieku, ubrany w tradycyjną szatę biskupią i przybywający do Holandii na statku parowym z Hiszpanii. Rozdawał on upominki dzieciom, które jednak musiały na to zapracować dobrymi uczynkami.

Ten wizerunek Mikołaja jest zdecydowanie bliższy naszym współczesnym wyobrażeniom - postać starszego pana z długą białą brodą ubrana w czerwony strój, która wedle różnych legend i baśni w okresie Świąt Bożego Narodzenia rozdaje wszystkim dzieciom na świecie prezenty saniami ciągniętymi przez renifery. Święty Mikołaj zamieszkuje Laponię lub Biegun Północny wraz ze swoimi reniferami i elfami. Najprawdopodobniej miejsce zamieszkania znajduje się na obrzeżach miasta Rovaniemi i jest prawdziwą atrakcją turystyczną.

Wizerunek Mikołaja, jaki występuje w czasach współczesnych, spopularyzował w latach 30. koncern Coca-Cola. Amerykański ilustrator Haddon Sundblom stworzył do reklamy tego napoju rysunek staruszka z białą brodą, wąsami w czerwonym płaszczu.

Warto pamiętać, że nie w każdym kraju to Mikołaj przynosi prezenty pod choinkę. W Rosji na przykład obdarowującym jest Dziadek Mróz, w Hiszpanii - Trzej Królowie, a we Francji - Pere Noel, Julemand w Norwegii i Babbo Natale we Włoszech.

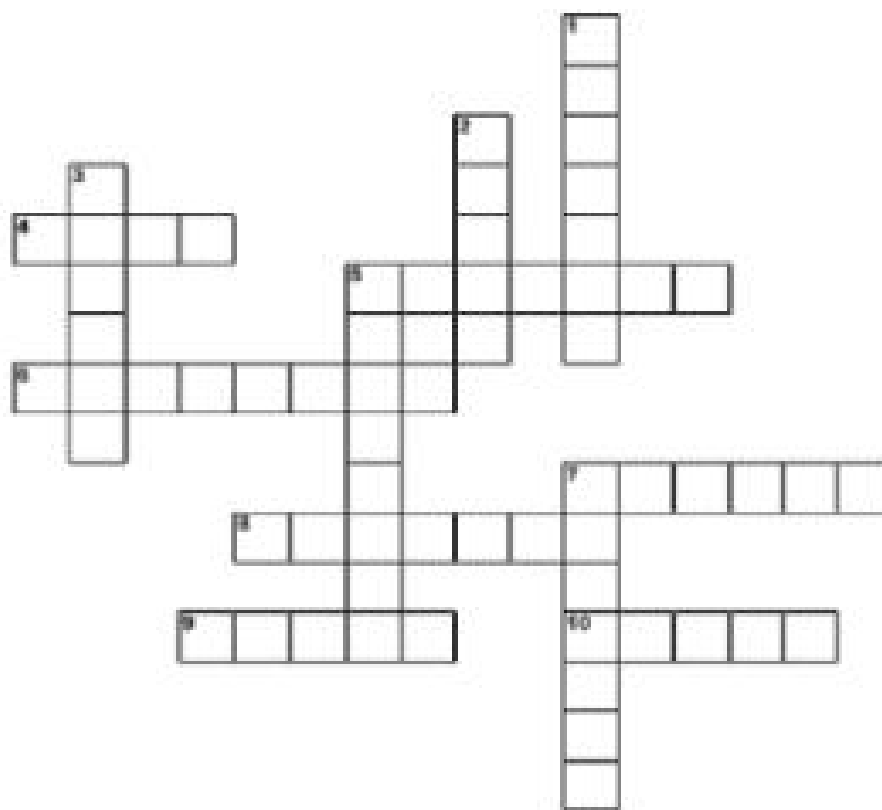
Oliwia Sukiennik

Wesołych Świąt w różnych językach

Merry Christmas	Angielski
з Калядамі	Białoruski
Весела Коледа	Bułgarski
sretan Božić	Chorwacki
veselé Vánoce	Czeski
glædelig jul	Duński
häid jöule	Estoński
Maligayang Pasko	Filipiński
hyvää joulua	Fiński
joyeux Noël	Francuski
καλά Χριστούγεννα	Grecki
Feliz Navidad	Hiszpański
vrolijk kerstfeest	Holenderski
Nollaig Shona	Irlandzki
Gleðileg jól	Islandzki
linksmų Kalėdų	Litewski
Schéi Chrëschtdeeg	Luksemburski
felicem natalem Christi	Łaciński
Priecīgus Ziemassvētkus	Łotewski

среќен Божиќ	Macedoński
Fröhliche Weihnachten	Niemiecki
god jul	Norweski
Wesołych Świąt	Polski
Feliz Natal	Portugalski
счастливого Рождества	Rosyjski
Craciun Fericit	Rumuński
veselé Vianoce	Słowacki
vesel božič	Słoweński
Krismasi	Suahili
god Jul	Szwedzki
mutlu Noeller	Turecki
щасливого Різдва	Ukraiński
Nadolig Llawn	Walijski
boldog Karácsonyt	Węgierski
Giáng sinh vui vẻ	Wietnamski
buon Natale	Włoski

Matylda Bącela

Pozłama:

- 4. Świąteczna ryba
- 5. Dostajemy pod choinkę
- 6. Ciasto z makiem
- 7. Wieszamy na choince
- 8. Wieszamy na czubku choinki
- 9. Okres wolny od szkoły/pracy w czasie zimy
- 10. nadek zwisający z krawędzi dachu, gałęzi lub innego podobnego miejsca, utworzony z zamrożonej wody

Pionowa:

- 1. bardzo cienki biały płatek chlebowy.
- 2. W czasie zimy pada...
- 3. śniegowa figura wzorowana na postaci ludzkiej, lepiona zimną dla zabawy.
- 5. Pieczemy na święta
- 7. Zupa z uszkami

Ciasteczka cynamonowe

Smacznego!

Potrzebne Ci będą: · 1 łyżeczka soku z cytryny

- 200g masy marcepanowej
- 4 białka
- 480g cukru pudru
- 100g cukru
- 4 łyżeczki cynamonu
- 200g mielonych orzechów laskowych
- 200g mielonych migdałów

Jak to zrobić?

1. Masę marcepanową zagnieć najpierw z 1 białkiem, a następnie z 300g cukru pudru, cukrem, cynamonem i kolejnymi białkami.
2. Dodaj do masy orzechy laskowe oraz 100g migdałów i zagniataj wszystko aż otrzymasz gładkie ciasto.
3. Rozgrzej piekarnik do 175 C (z termoobiegiem do 150 C). Stołnicę posyp pozostałymi migdałami i rozwałkuj na niej ciasto na grubość 1 cm.

- Teraz wykrój z ciasta dowolny kształt np. gwiazdki. Ułóż je na wyłożonej papierem do pieczenia blasze.
4. Pozostały cukier puder utrzyj z sokiem cytrynowym i taką ilością białka, żeby powstał z tego gęsty i gładki lukier. Posmaruj nim ciasteczka.
5. Piecz je na drugim od dołu poziomie piekarnika, aż lukier lekko zbrązowieje.

Agata Jugowicz

RECENZJA

Tu Fabian i bardzo mi miło, że mogę dla Was przygotować kolejną recenzję!

Jak dobrze wiecie, w tym dziale przedstawiam Wam książki, które warto, a nawet trzeba przeczytać.

W dzisiejszym wydaniu będzie inaczej i przedstawię książkę do której trzeba „zbliżyć się z kijem i naładowanym karabinem”, mianowicie "Te wiedźmy nie płoną" autorstwa Isabel Sterling. Opowieść ta jest debiutem literackim pani Sterling, który, będąc zupełnie szczerym, niezbyt się udał.

Akcja tej „cudownej” książki dzieje się, a jakże, w Salem, czyli w centrum amerykańskich czarownic. Główna bohaterka, Hannah, jest wiedźmą z krwi i kości, ze zdolnością do kontrolowania żywiołów. O tak, bohaterka z jedną z najpotężniejszych zdolności w jakimkolwiek fantasy. Warto wspomnieć, że z tej mocy nie skorzystała ani razu w książce.

Hannah jest smutna, ponieważ zerwała ze swoją dziewczyną. Bohaterka chce zapomnieć o tej miłości, ale jej były obiekt westchnień należy do tego samego sabatu co ona, więc mimo woli wpadają na siebie.

Ten opis nie brzmi zbyt zachęcająco. Ale uwierzcie mi, pierwsze trzydzieści stron to najlepsza część tej książki. Pani Sterling dała parę naprawdę niezłych opisów, m.in. opis pracy w czarnoksiężskim sklepie lub spotkanie Hanny i Veroniki.

A później jakość książki leci na łeb, na szyję. Tego samego dnia, w którym Hannah weszła w konfrontację z Veroniką, odbywa się nieoficjalna szkolna impreza z okazji zakończenia roku szkolnego. I na tej imprezie dochodzi, uwaga cytat, do "prerażającego rytuału krwi". I uwierzcie mi, ten rytuał nie ma żadnego wpływu na fabułę. Serio. Hannah dochodzi do wniosku, że skoro doszło do tak strasznej sytuacji, to w Salem musiały się zjawić Krwawe Wiedźmy, bo tylko one coś takiego robią. Parę dni po rytuale w mieście pojawia się Łowca Czarownic, czyli główny antagonistą.

Sytuacja robi się naprawdę poważna, a żeby tego było mało... pojawia się kolejna postać ważna dla fabuły, czyli wiedźma o imieniu Morgan.

Tyle fabuły, przejdźmy do technicznej części. Książka została przetłumaczona przez Agnieszkę Kalus, która nie podołała temu zadaniu. "Te wiedźmy nie płoną" są jedną z najgorzej przetłumaczonych książek, jaką w życiu czytałem. Może nie trafiają się takie kwiatki jak "ognisty ogień", ale niesmak pozostał. Źle postawione znaki interpunkcyjne, brak kropek na końcu zdania czy brak wielkiej litery na początku zdania to normalka. Ale znalazłem jeden plus tej książki - jest naprawdę ślicznie wydana. Cała książka wygląda jak jakaś księga z zakazaną wiedzą. I to właśnie wydanie mnie skusiło do kupna tej powieści.

No cóż, chyba wypada zrobić jakieś podsumowanie, nieprawdaż?

Plusy: wydanie, Hannah.

Minusy: tłumaczenie, fabuła, skupienie się na rozterkach miłosnych Hanny zamiast na magii, tanie zwroty akcji, stereotypowe postacie, przewidywalne zakończenie, ogólna nuda, brak uczucia magii w książce i atmosfery Salem, postać Łowcy Czarownic w ogóle nie wpływa na fabułę.

Wniosek: "Te wiedźmy nie płoną" są kiepską lekturą, pełną błędów stylistycznych i potwornie nudną. Pani Sterling próbuje zainteresować czytelnika wprowadzaniem niepotrzebnych postaci, ale daje to skutek odwrotny od zamierzonego, wywołując jedynie zgrzytanie zębów oraz jęk czytelnika brzmiący mniej więcej: "Rany, kolejna postać?" Zabawne jest to, że książka była reklamowana w taki sposób, jakby pani Sterling miała nadzieję, że bohaterowie przyćmią swoją świetnością kultową „Sabrinę, nastoletnią czarownicę”. Śmieszne, bo o połowie bohaterów zapomniałem po dwóch dniach od skończenia lektury.

A, i jeszcze jedna ważna rzecz. Trzy miesiące temu w USA wyszła kontynuacja, która na szczęście jeszcze nie doczekała się polskiego tłumaczenia.

Serdecznie nie polecam.

Fabian Chmielewski

Moja przygoda z mitologią

Po raz drugi uczestniczyłem w Ogólnopolskiej Olimpiadzie Mitologicznej. W tym roku konkurs odbył się w dniu 12 listopada.

Była to okazja, by ponownie wrócić do lektury Jana Parandowskiego - *Mitologia*. Autor zaprasza do spotkania z barwnymi postaciami starożytnych bogów Grecji i Rzymu, którzy są nieśmiertelni, obdarzeni niezmierną urodą i siłą.

Oprócz bogatych opisów bogów występują tam fantastyczne, niesamowite istoty, które można nazwać potworami, straszidłami i upiorami. Przykładem jest ród tytanów, a szczególnie ich młodsze rodzeństwo: kiklopowie (cyklopi)

i hekatonchejrowie (sturęcy). Także giganci, dzieci Gai mieli potworne ciała zakończone splotami węży. Szczególnie straszny był Tyfon, przed którym uciekli wszyscy bogowie olimpijscy, oprócz Zeusa.

Niezwykłe wydały mi się Erynie, boginie zemsty, wyrzutów sumienia, kary i gniewu. Ich zadaniem było bezwzględne ściganie złoczyńców na ziemi i w piekle. Te czarne istoty wyjęte jak z horroru, okazały się być wrażliwe - płakały przy smutnej grze i śpiewie Orfeusza, tęskniącego za Eurydyką.

Mitologia działa na moją wyobraźnię. Z jednej strony postaci potrafiły być niezwykle wrażliwe, a jednocześnie bardzo okrutne. Na przykład Apollo był bogiem uduchowionych śpiewaków i poetów, ale krwawo rozprawił się z Marsjasem. Można też przeczytać o wielkiej miłości Demeter do swojej córki Persefony. Przykładem innego wielkiego uczucia była miłość Afrodyty do Adonisa.

Bogowie, bóstwa, nimfy i niesamowite historie bohaterów można spotkać w *Mitologii* Jana Parandowskiego. Autor przenosi nas w świat niezwykle, zaskakujący, a czasami przerażający i brutalny. Spotkanie z mitologią to zawsze wielka przygoda i nowe doświadczenia.

Z niecierpliwością czekam na wyniki olimpiady, chciałbym osiągnąć lepszy rezultat niż w zeszłym roku - XV miejsce w Polsce.

Ignacio Canals-Grodzicki

Nasi pływacy

W niedzielę 6 grudnia na pływalni Fała Opoczyńska rozegrane zostały MDM. W tych zawodach wzięły udział roczniki 2008 i 2007.

Wśród 12-latków - w kategorii najlepszy zawodnik – 2. miejsce zajął Feliks Rubin, a 3. miejsce Miłosz Świdorski, natomiast wśród 13 w tej samej kategorii 2. miejsce zdobył Olivier Urbaniak.

Złote medale zdobyli:

Miłosz Świdorski 100 i 200 m grzb.

Feliks Rubin 100 m klas.

Olivier Urbaniak 200 m grzb. i 200 m zm.

Piotr Piątkiewicz 100 m grzb.

Srebrne medale zdobyli:

Feliks Rubin 100 i 400 m dow.

Miłosz Świdorski 100 m mot. i 200 m zm.

Olivier Urbaniak 100 m dow. i 100 m klas.

Piotr Piątkiewicz 200m grzb.

Małgorzata Węgrzycka 400 m dow.

Jadwiga Raszewska 200 m klas

Sztafeta 4x50 m dow. mix 12 lat (Węgrzycka Agnieszka, Szor Eryk, Świdorski Miłosz i Feliks Rubin)

Sztafeta 4x50 m zm. mix 13 lat (Olivier Urbaniak,

Jadwiga Raszewska, Piątkiewicz Piotr, Selder

Krystian)

Brązowe medale zdobyli:

Feliks Rubin 200 m zm.

Piotr Piątkiewicz 100 m mot.

Sztafeta 4x50m zm mix 12 lat (Szor Eryk, Rubin

Feliks, Węgrzycka Agnieszka, Świdorski Miłosz)

Sztafeta 4x50 m dow mix 13 lat (Piątkiewicz Piotr

,Selder Krystian, Kaszubski Jan, Urbaniak Olivier)

4 miejsce

Agnieszka Węgrzycka 100 m mot

Jan Kaszubski 200 m Klas

Eryk Szor 100 m klas

5 miejsce

Małgorzata Węgrzycka 100 m dow

6 miejsce

Raszewska Jadwiga 100 m klas

Węgrzycka Małgorzata 100m mot

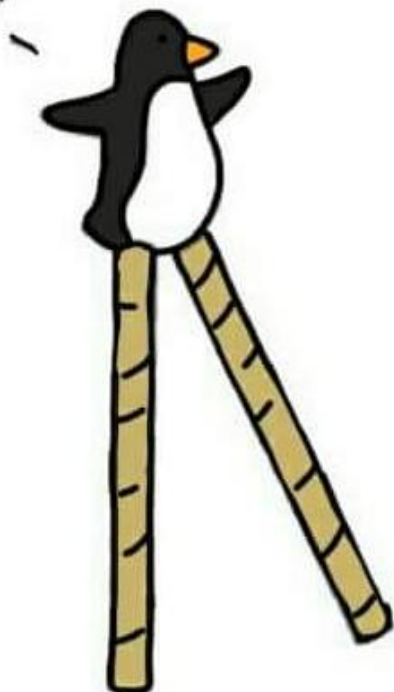
Piåtkiewicz Piotr 100 m dow

Gratulujemy wszystkim naszym zawodnikom i życzymy jeszcze większych sukcesów.

Ania Piątkiewicz i Wiktoria Żelaskowska

zobacz jaki
jestem
wysoki!

hej gdzie się
podziat mój
papier do
pakowania

My się zimy nie boimy...

Zima to jedna z czterech pór roku w przyrodzie, w strefie klimatu umiarkowanego. Charakteryzuje się najniższymi temperaturami powietrza w skali roku, umiarkowaną ilością opadu atmosferycznego, zazwyczaj zestaloną (zamarzniętą) formą opadu i osadu atmosferycznego, a większość świata roślin i zwierząt przechodzi okres uśpienia.

Zima astronomiczna rozpoczyna się w momencie przesilenia zimowego i trwa do momentu równonocy wiosennej, co w przybliżeniu oznacza na półkuli północnej okres pomiędzy 22 grudnia a 21 marca (często jednak daty te wypadają dzień wcześniej lub dzień później.) Zwierzęta bezkręgowce i kręgowce zmiennocieplne pozostają w ukryciu przez całą zimę. Tylko ptaki i niektóre ssaki są aktywne niezależnie od temperatury otoczenia. Ryby przeżywają zimę w wodzie pod lodem pod warunkiem, że przez przeręble odbywać się będzie jej przewietrzanie.

Zasady bezpieczeństwa podczas zimy

1. Nie wchodź na zamarznięte zbiorniki wodne!
2. Nie zjeżdżaj na sankach w pobliżu dróg i zbiorników wodnych.
3. Nie przebiegaj przez ulicę, a po zapadnięciu zmroku zawsze miej przy sobie odblask – dzięki temu będziesz widoczny na drodze.
4. Nie strącaj sopli zwisających z dachów lub drzew.
5. Stosuj się do zakazów i nakazów opiekunów.

Zabawy związane ze śniegiem i lodem:

- jazda na sankach
- lepienie bałwana
- narciarstwo
- rzucanie śnieżkami

Marta Ossendowska

**Czekając
na
nowy
rok**

**Amelia
Szczuka**

Sylwester to zabawa i radość. Dla niektórych-czas nowego początku, rozpoczęcie innego etapu w życiu. Tego dnia wiele osób ustanawia listę, na której znajdują się rzeczy do wykonania w nadchodzącym	roku. Narzucają sobie wyzwania oraz cele, na przykład czytać więcej książek. Istnieją również przesady, np. jaki sylwester, taki cały rok. Z tego względu każdy stara się 31 grudnia	spędzić możliwie jak najlepiej. Sprzątanie w sylwestra może wykurzyć szczęście – pomimo tego, że tego dnia wiele osób przyjmuje gości, powinno się powstrzymać od robienia porządków.	Podobno, aby mieć szczęście, należy hucznie pożegnać stary rok i zaprosić nowy. Zabawa powinna być bogata w tańce, muzykę. Tuż po północy najstarszy członek rodziny powinien otworzyć	na oścież wszystkie okna, aby w ten sposób zaprosić nowy rok do domu. Pomimo przesądów, każdy spędza ten czas w jak najlepszym gronie, dobrze się przy tym bawiąc i witając nowy rok.
--	--	---	--	---

Komiks świąteczny

Bezpieczne ferie

**TEN SIĘ ZIMĄ WESOŁO BAWI,
KTO BAWI SIĘ BEZPIECZNIE!**

***Redakcja zaprasza
do współpracy***

Wszystkich,
którzy
chcieliby
współtworzyć
z nami
gazetkę,
zapraszamy
do współpracy.
Chętni mogą
zgłaszać się
do opiekuna -
p. Anny
Adamus.

Autorem
komiksowej
pingwinowej
historyjki
świątecznej
jest
Zosia
Piaskowska